

**A Tatabányai Törvényszék
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: 2.Pf.20.170/2021/10.

A tanács tagjai: Zemplényiné dr. Tamás Mária a tanács elnöke
dr. Sarkadi Mónika előadó bíró
dr. Pomogyiné dr. Gál Gabriella bíró

A felperes: EOS Faktor Zrt.
(1132 Budapest, Váci út 30.)

A felperes képviselője: dr. [REDACTED] jogtanácsos
(1132 Budapest, Váci út 30.)

Az I. r. alperes: [REDACTED]

Az I. r. alperes képviselője: [REDACTED]

A II. r. alperes: [REDACTED]

A II. r. alperes képviselője: dr. Sántha Gergely ügyvéd
(2800 Tatabánya, Fő tér 20.)

A per tárgya: kölcsöntartozás megfizetése

A fellebbezést benyújtó fél, fellebbezés sorszáma:
alperesek
17. és 18. sorszám alatt (20. sorszám alatt kiegészítve)

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Tatabányai Járásbíróság 16.P.20.151/2019/16. sz. ítélet

Rendelkező rész

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét – a perköltségre is kiterjedően – megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 98.589,- Ft (kilencvennyolcezer-ötszáznyolcvankilenc forint) perköltséget, a II. r. alpereseknek 98.590,- Ft

Tatabányai Törvényszék
2.Pf.20.170/2021/10.

(kilencvennyolcezer-ötszázkilencven forint) perköltséget. A törvényszék megállapítja, hogy további felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes jogelődje, az Erste Leasing Autófinanszírozási Zrt., mint kölcsönt nyújtó és az alperesek, mint kölcsönvevők között 2008. április 23. napján ██████████-ZZ szerződésszám alatt svájci frank alapú hitel és opciós szerződés jött létre. A kölcsönszerződés értelmében az Erste Leasing Autófinanszírozási Zrt., mint hitelező vállalta, hogy az alperesek által kiválasztott Peugeot Boxer típusú 350 LH HDI típusú gépjárművet az alperesek által történő megvásárlás céljából alperesek részére a kölcsönszerződésben meghatározott 1.365.000 Ft összegű svájci frank alapú kölcsönt nyújt 100 hónapos futamidőre, 19,98%-os mértékű ügyleti kamattal, 28.131 Ft havi induló részlet mellett. A szerződésben rögzítésre került, hogy a fenti gépjármű bruttó vételára 1.950.000 Ft volt. Az alperesek, mint adósok vállalták, hogy a kölcsönösszeget és járulékait 100 hónapos futamidő alatt forint alapú összegben fizetik vissza a hitelező, azaz a felperes jogelődje részére. A havi részletek esedékessége minden hónap 15. napja volt, a kölcsönszerződés szerint az induló THM 23,51% volt.
- [2] A kölcsönszerződés 7. pontjában rögzítették törlesztőrészletek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyam különbözetek ügyleti kamatlába és az induló THM a hitelező Általános Szerződési Feltételeiben meghatározott módon változhat, amit az adós a jelen okirat aláírásával, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásként tudomásul vett. A szerződés 8. pontja értelmében a peres felek megállapodtak abban, hogy a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségük teljesítésének biztosítására vételi jogot engednek a tulajdonukba kerülő gépjárműre, a tulajdonszerzéstől számított 5 éves időtartamra a hitelező azaz felperesi jogelőd javára. A szerződés 10. pontja értelmében az adós a nyilatkozatot elolvasta, a benne foglaltakat megértette, azt tanúk jelenlétében jóváhagyólag aláírta, valamint a szerződés és az Általános Szerződési Feltételek, illetve az Üzletszabályzat egy-egy példányát átvette azzal, hogy nyilatkozott a szerződés megkötésekor arról, hogy a hitel árfolyamkockázatáról szóló tájékoztatást megértette és tudomásul vette. Az Általános Szerződési Feltételek a perbeli szerződés elválaszthatatlan részét képezik.
- [3] Az Általános Szerződési Feltételek (továbbiakban ÁSZF) 4.1.1. pontjában foglaltak értelmében a hitel összege svájci frankban került meghatározásra, azonban a folyósítás és a törlesztés magyar forintban történik. 4.1.2. pontja szerint a deviza alapú hitel forintban kifejezett összege – a hitel devizanemének megfelelően – az ERSTE Bank Nyrt. által közzétett, a hitelszerződés hatálybalépése napján érvényes hivatalos HUF/devizanem számlakonverziós deviza vételi árfolyam (bázis devizaárfolyam) alapján kerül meghatározásra. Amennyiben a hitelszerződés hatálybalépésének napja nem árfolyam jegyzési nap, akkor a számítás során a hatálybalépést megelőző legközelebbi árfolyam jegyzési napon érvényes árfolyamot kell figyelembe venni. Az ÁSZF 4.1.3. pontja szerint az adós a részére folyósított hitel kamattal növelt összegét a hitelszerződésben rögzített számú, összegű és esedékességű törlesztőrészlet esetén az árfolyam különbözet részletek megfizetésével köteles visszafizetni. A törlesztőrészletek összege az ÁSZF-ben rögzített képlet szerint került

- meghatározásra. A THM-ről és annak kiszámításához használt értékek típusról az ÁSZF 4.5.2 pontja rendelkezett, mértéke a kölcsönszerződésben rögzített adatok figyelembevételével került kiszámításra. Az ügyleti kamatláb és a törlesztőrészletek változásának a feltételeit az ÁSZF 4.3 pontja tartalmazta, az ÁSZF 4.3.2 pontjában foglaltak alapján az ügyleti kamatláb minden év január és július 1-jén került meghatározásra, a kölcsönszerződés egyértelműen rögzítette a törlesztőrészletek számát, azok pontos időtartamát, illetőleg a futamidőt és a törlesztések gyakoriságát.
- [4] Az I. r alperes a gépjárművet 2008. április 25. napján vette birtokba. Az Erste Leasing Autófinanszírozási Zrt. 2012. december 31. napján beolvadt az Erste Bank Hungary Zrt.-be.
- [5] Az alperesek a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségüknek nem a szerződés szerint tettek eleget, utolsó alkalommal 2013. szeptember 4. napján teljesítettek befizetést a felperesi jogelőd felé. A felperesi jogelőd 2013. december 5. napján „*Hitelszerződés azonnali hatályú felmondása*” elnevezésű levelében tájékoztatta az alpereseket, hogy az ÁSZF 9.2.v pontja alapján azonnali hatállyal felmondja a szerződést, mely felmondással a hitelszerződésből eredő összes még fennálló tartozás egyösszegben esedékessé vált, egyúttal felszólította őket annak megfizetésére. A felmondást tartalmazó levelet I. r alperes annak tértivevénye szerint 2013. december 11. napján vette át, míg a II. r alperes címéről „*elköltözött*” jelzéssel érkezett vissza. 2014. január 7. napján a felperesi jogelőd elszámolást küldött az alperesek részére, és az elszámolást követően a csökkentett követelést és járulékait az Erste Bank Hungary Zrt. 2015. június 9. napján a felperesre engedményezte. Az engedményezési szerződés 1.3 pontja rögzíti, hogy felperesi jogelőd az elszámolási törvények hatálya alá tartozó deviza alapú gépjárműfinanszírozási szerződésből eredő követelések tekintetében jogszabályokban meghatározott módon elszámolt a fogyasztói követelésekkel és forintra váltotta azokat. Az engedményezési szerződéssel kizárólag az elszámolást követően fennmaradó, a fogyasztói követelések összegével csökkentett követelés került engedményezésre. A felülvizsgált elszámolás tartalmazta, hogy az elszámolás pénzügyi teljesítésének napján 2015. március 14. napján alperesnek 1.143.171 Ft tartozása maradt fent a felperesi jogelőd irányába. A felperes az engedményezést követően rendszeresen küldött fizetési felszólító leveleket az alperesek részére, melyben tájékoztatást adott az engedményezésről. 2015. augusztus 4. napján kelt levelek tértivevénye I. r alperes esetében helyettes átvevő által történő átvétellel, míg II. r alperes esetében „*elköltözött*” postai jelzéssel érkezett vissza.
- [6] A felperes fizetési meghagyást terjesztett elő alperesekkel szemben dr. Tóth Ildikó Györgyi közjegyző előtt [REDACTED] 2018 szám alatt, mely fizetési meghagyásos eljárás az alperesek határidőben előterjesztett ellentmondása folytán perré alakult.
- [7] A felperes keresetet tartalmazó iratában kérte, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket 1.232.359 Ft kölcsöntartozás, valamint ezen összegből 1.041.662 Ft tőketartozás után fizessenek meg egyetemlegesen 2015. június 20. napjától 2015. június 30. napjáig évi 4,2% mértékű, 2015. július 1. napjától 2015. december 31. napjáig évi 3% mértékű, 2016. január 1. napjától 2016. június 30. napjáig évi 2,7% mértékű, 2016. július 1. napjától 2016. december 31. napjáig évi 1,8% mértékű, 2017. január 1. napjától 2017. június 30. napjáig évi 1,8% mértékű, 2017. július 1. napjától 2017. december 31. napjáig évi 1,8% mértékű, 2018. január 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett napjati félév első napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeres szorzatával megegyező

mértékű késedelmi kamatot, továbbá 126.025 Ft perköltséget.

- [8] Az I. r alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állítása szerint a szerződés aláírásakor az Erste Leasing képviselőjében [REDACTED] írta alá a szerződést, azonban ő semmilyen tájékoztatást nem adott arról, hogy mit jelent a CHF devizanem, nem határozta meg azon ÁSZF tartalmát, mely a deviza konstrukcióra vonatkozott. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés tartalmából nem következik a felperesi követelés összegszerűsége, azt teljes mértékben vitatta. Kifogásolta, hogy a felperes keresetlevelében csak jogállításokat tett, tényállításokat nem, így az I. r. alperes nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy a tényállításokat vitassa. Összességében a felperesi keresetet jogalapjában és összegszerűségében is vitatta. Hangsúlyozta, hogy az ügylet során a felek a forintban meghatározott kölcsönösszegben, a futamidőben és a havonta fizetendő forintösszegben, mint ellenszolgáltatásban állapodtak meg. Hivatkozott arra is, hogy a csatolt szerződésben olyan elemek jelentek meg, mely nem a felek konszenzusán alapult, mint pl. a CHF meghatározás. Az ún. deviza alapú hiteleknel nem az a kérdés, hogy a forintösszegben megállapodtak-e, hanem az, hogy a Kúria 6/2013. PJE határozatában is felhívott értékállandósági kikötés a szerződés részévé válhat-e, mint általános szerződési feltétel. Álláspontja szerint az adott szerződési feltételnek egyértelműnek és világosnak kell lennie, azt nem lehet félreértelmezni és ha lehetséges az, hogy ugyanazon feltételnek különböző értelmezései lehetnek, akkor a konszenzus hiányzik, disszenzus esetében pedig nem lehet kölcsönösségről beszélni, ez pedig a szerződéses feltétel hiányát jelenti, lényegi feltétel hiánya pedig a szerződés létrejöttének a hiányát jelenti. Kifejtette, hogy a 2/2014. PJE ellentétes az EUB C-118/17. számú ítélettel, így az nem alkalmazható. Kiemelte azt is, hogy álláspontja szerint a DH1 tv. ellentétes az EU normával, hiszen a tagállami szabályozás megfosztotta azon jogától a fogyasztót, hogy a semmisségi ok deklarációja mentén az érvénytelenség azon jogkövetkezményét válassza, mely azon jogi tények helyreállítását eredményezték, mely a semmisségi ok hiányában állna fenn.
- [9] A II. r alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását a költségjegyzékben felszámított és csatolt megbízási szerződésben szereplő [REDACTED] Ft + Áfa /óra ügyvédi munkadíj figyelembe vételével. Hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint felperesi követelés elsődlegesen nem jött létre, másodlagosan teljes mértékben érvénytelen. A szerződés létre nem jöttével, illetve másodlagosan a teljes érvénytelenséggel kapcsolatban – konkrétumok megjelölése nélkül – hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (r.Ptk.) 205. § (1), 205/A. §, 205/B. §, 217. § (1), 218. § (1), 1996. évi CXII. törvény (r.Hpt.) 77. § (2), 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjaira, 210. § (1) és 203. § (6) és (7) pontjaira. Vitatta továbbá a követelés összegszerűségét is a r.Ptk. 293. §-a és 301. § (3) bekezdéseire hivatkozással, állítása szerint a kereset összegszerűségét a felperes nem munkálta ki tételesen. A szerződés létre nem jöttével és teljes érvénytelenségével kapcsolatban a perbeli szerződéshez nem kapcsolódóan csak az általánosságok szintjén fejtette ki álláspontját számos bírósági határozat (pl. Fővárosi Ítéltábla 5.Pf21.704/2013/5., 5.Pf.21.882/2013/4.), EUB döntések (pl. C-441/93., C-168/15., C-618/10., C-26/13., C-186/16.) és jogegységi határozatok (pl. 1/2016. PJE, 2/2014. PJE, 6/2013. PJE), PK vélemények (1/2010., 2/2010., 3/2011., 1/2005.) idézésével (5.ui. - ellenkérelem 7-37. oldal, 39-52. oldal). A konkrét perbeli szerződéshez kapcsolódóan előadta, hogy a szerződés 7. és 10. pontja, az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések tisztességtelenek, ezért a teljes szerződés érvénytelen, így a felperesi kereset elutasításának van helye.

- [10] A felperes válasziratában hivatkozott a szerződés létre nem jöttével kapcsolatosan arra, hogy a szerződés az alperesek megkeresésére tekintettel jött létre, hiszen az alperesek terjesztették elő a szerződési ajánlatukat a felperesi jogelőd részére, ennek megfelelően került kitöltésre a szerződés 7. pontja. A felperes a válasziratában hivatkozott arra, hogy a felek közötti szerződés a kölcsönösszeget forintban rögzíti és emellett a mértékadó devizanemet is meghatározza amely jelen esetben svájci frank, ugyanakkor a forintban nyújtott kölcsönnek a svájci frank aktuális árfolyam alapján számított svájci frankban kifejezett összegét nem határozza meg, a szerződés létrejöttét érvényességét nem befolyásolja. A szerződés létrejötte szempontjából az volt a lényeges körülmény, a rendelkezésre bocsátott forint összeget meghatározták a felek. A lényeges tartalmi elemek vonatkozásában akként nyilatkozott a felperes, hogy a kölcsönszerződés két lényeges feltétele a kölcsönösszeg és az ügyleti kamat meghatározásra került. Állítása szerint a perbeli kölcsönszerződés konkrétan meghatározza a kölcsönszerződés tárgyát, illetőleg az ügyleti kamatnak a mértékét és a szerződésben konkrétan feltüntetésre került, hogy a futamidő 100 hónapos, annak kezdő összege 28.131 Ft, illetőleg az ÁSZF 8.1 pontja szerint a törlesztőrészletek esedékessége a hitelszerződés 7. pontja alapján a szerződés hatálybalépésének naptári hónapját követő minden naptári hónap 15.napja. A felperes hivatkozott arra, hogy az alperes gondosan mérlegelte, hogy milyen típusú gépjárművet kíván megvásárolni, a perbeli szerződés alperes megkeresésére tekintettel jött létre és ennek megfelelően került kitöltésre a szerződés 7. pontja. A megtárgyalás kérdésével kapcsolatosan arra hivatkozott a felperes, hogy ez egy blanketta szerződés volt, a kölcsönszerződés létrejöttét a kölcsönösszeget, valamint az ügyleti kamat mértékét volt szükséges meghatározni. A felperes hivatkozott továbbá arra is, hogy az alperes nyilatkozott úgy a szerződés aláírásával, hogy az ÁSZF-et elismeri, illetőleg annak egy példányát a szerződés aláírásával megkapta. A konszenzus hiányával kapcsolatosan előadta a felperes, hogy a felperesi jogelőd elfogadta a szerződésben megjelölt feltételeket és a perbeli szerződés alperesek megkeresésére tekintettel jött létre. A szerződés aláírásán felül a kölcsönösszeget a szállító részére maradéktalanul teljesítette, melynek következményeként a szerződésben megjelölt gépjármű alperesek birtokába került, illetve a felek minden lényeges szerződéses elemében megállapodtak. Kihangsúlyozta, hogy a vételi és az eladási árfolyamról és az árfolyamrészről az elszámolást megküldte a felperes az alperesek részére. A Pénzügyi Békéltető Testület eljárását nem vették igénybe az alperesek és a perbeli elszámolás felülvizsgáltnak volt tekinthető. A deviza nyilvántartással kapcsolatosan pedig akként nyilatkozott, hogy az alperes választása volt, hogy szerződést kötött a felperesi jogelőddel, valamint az is, hogy elfogadta a szerződésben az ÁSZF-ben, üzletszabályzatban foglaltakat, saját kézjeggyével látta el, az aláírás előtt ezt elolvasta, értelmezte, és hivatkozott arra, hogy saját felróható magatartásra előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.
- [11] A bíróság 2019. december 9. napján kelt 16.P.20.151/2019/16. számú ítéletével egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperes részére 1.232.359 Ft tőkét, valamint ezen összegből 1.041.662 Ft tőke után 2015. június 20. napjától 2015. június 30. napjáig évi 4,2% mértékű, 2015. július 1. napjától 2015. december 31. napjáig évi 3% mértékű, 2016. január 1. napjától 2016. június 30. napjáig évi 2,7% mértékű, 2016. július 1. napjától 2016. december 31. napjáig évi 1,8% mértékű, 2017. január 1. napjától 2017. június 30. napjáig évi 1,8% mértékű, 2017. július 1. napjától 2017. december 31. napjáig évi 1,8% mértékű, 2018. január 1. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett napjati félév első napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeres szorzatával megegyező mértékű késedelmi kamatát. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a felperes részére 126.025 Ft perköltséget.

- [12] Az elsőfokú bíróság mindenképp rögzítette, hogy a perben a felperes volt köteles bizonyítani, hogy jogelődje és az alperes között 2008. április 23. napján kölcsönszerződés jött létre, ennek mi volt a részletes tartalma, a szerződés az alperesnek felróható, a szerződésben, vagy kapcsolódó szabályzatban foglalt okból megszűnt, a követelés esedékessé vált (felmondás megtörténte esetén a felmondás szabályszerűen kézbesítésre került az alperes részére, illetve teljesült olyan törvényi vagy szerződésben foglalt feltétel, amely alapján a felmondás az alperes részére kézbesítettnek tekintendő), valamint azt, hogy a felperes és jogelődje között a perbeli tartozás vonatkozásában az engedményezés létrejött és arról akár az engedményező, akár az engedményes az alperest értesítette, vagy az értesítés bármely okból kézbesítettnek tekintendő. Bizonyítania kellett továbbá, hogy az engedményezés a tőkeösszegezen felül a már esedékessé vált késedelmi kamatra is vonatkozik. Követelése összegszerűsége körében köteles volt bizonyítani a felperes az alperes teljesítéseinek, illetve azok elmaradásának egyenlegét, hogy a kereseti kérelmében megjelölt összegű tartozás keletkezett, valamint a tartozás perben érvényesített járulékaiknak alapját és összegszerűségét. Azt is rögzítette, hogy az alperesek bizonyíthatták, hogy a felperes követelését részben vagy egészben a felperesnek, vagy az engedményezésről való értesítés előtt a felperesi jogelődnek megfizették, illetőleg a követelést egyéb okból nem voltak köteles megfizetni, vagy az velük szemben a jelen perben bármely okból nem érvényesíthető.
- [13] Az elsőfokú bíróság a felperesi kereseti kérelemhez csatolt iratok alapján megállapította, hogy alperesek és felperesi jogelőd között 2008. április 23. napján fogyasztói kölcsönszerződés jött létre, mely alapján a felperesi jogelőd pénzintézet szerződéses kötelezettségének eleget tett, amikor is a szerződés értelmében a gépjárművet szállító Kft-nek a gépjármű vételárát kifizette. Alperes a szerződés alapján a havi törlesztő részletek megfizetésére volt köteles az esedékesség időpontjáig, valamint az alperes vállalta a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot is.
- [14] A bíróság megállapította, hogy az alpereseknek a rHpt. 213.§ (1) bekezdés b.) pontjára hivatkozása nem alapos, mert a perbeli egyedi hitelszerződés, valamint az annak részét képező Üzletszabályzat tartalmazza, az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, amely a szerződés 7. pontja értelmében 23,51 % volt a szerződés megkötésekor. A hitelszerződésben rögzített induló kamatláb és a THM közötti különbség oka, hogy a felperesi jogelőd a THM számítása során az ügyleti kamaton kívül a kölcsönügylettel kapcsolatban felmerülő valamennyi, a hitelszerződésben, illetve az ÁSZF-ben tételesen rögzített költségelemet vette figyelembe.
- [15] Megállapította, hogy szintén nem alapos az alpereseknek a rHpt. 213.§ (1) bekezdés d) pontjára alapított semmisségi kifogása, hiszen a Kúriának a Pénzügyi Intézmények Fogyasztói Kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. tv) 4.§-ában – a 2/2014. PJE határozat rendelkező részének második pontjára, valamint az ahhoz fűzött indoklásra figyelemmel – megdönthető törvényi vélelmet állított fel azzal, hogy az egyoldalú kamat-, költség- és díjemelést lehetővé tevő egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltételeket, az azokat meghatározó, illetve alkalmazó pénzügyi intézmények tisztességtelenség vélelmét megdöntő eredményes perlésétől függően tisztességtelenségnek minősítette. A tisztességtelen kikötés ellenére a fogyasztó által történt teljesítéseket a javára a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire

vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) 4.§-a és 6.§-a alapján a pénzügyi intézmény túlfizetesként volt köteles elszámolni. Miután a DH1. és DH2. törvény fent ismertetett rendelkezései alapján a jogalkotó kiküszöbölte a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztőrészek összegében jelentkező tisztességtelen egyoldalú kamat-, költség- és díjmelést lehetővé tevő egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltételeket, ezzel rendezte a kamatok és költségek, díjak mértékét, és ez alapján felperesi jogelőd elvégezte az elszámolást, mely elszámolás a rendelkezésre álló iratok alapján további jogorvoslati eljárás hiányában felülvizsgálatnak tekintendő, így a bíróságnak a hiteldíj egyoldalú megváltoztatására vonatkozó érvénytelenségi kifogást, hivatkozást nem kellett vizsgálnia.

- [16] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy nem kellett vizsgálnia az alpereseknek a kettős árfolyam alkalmazását előíró szerződési feltétel tisztességtelenségére vonatkozó érvénytelenségi kifogását sem, miután a DH1. tv. 3.§-a megdönthetetlen törvényi vélelmet állított fel a különmemű devizaárfolyamok egyedileg meg nem tárgyalt, illetve általános szerződési feltételek kikötése és alkalmazása tisztességtelensége mellett, kimondva azok semmiségét. A DH2. tv. 3.§-a előírta a pénzügyi intézmény elszámolási kötelezettségét a különmemű devizaárfolyamok tisztességtelen alkalmazása miatt keletkezett fogyasztói túlfizetések tekintetében. A jogalkotó ezzel kiküszöbölte a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztőrészek összegében jelentkező tisztességtelen különmemű devizaárfolyamokat, rendezve az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, így a bíróságnak a felülvizsgált elszámolásra, illetve a törvényi határidők lejártára tekintettel a tisztességtelen árfolyamrész alapján alapuló érvénytelenségi kifogást nem lehetett vizsgálnia, a semmiségi okra további igény nem alapítható.
- [17] A bíróság a rHpt. 213.§ (1) bekezdés e.) pontjára alapított alperesi kifogást sem tartotta alaposnak, mert megállapította, hogy a perbeli szerződés rögzíti az induló törlesztőrészlet összegét 28.131,- Ft-ban, a részletek esedékességének időpontját a teljes futamidő alatt, méghozzá minden hó 15. napjában megjelölve és a 2008. április 24. napján kelt F/9. sorszám alatt csatolt elfogadó nyilatkozat értesítő részletesen - 1-től 100 hónap időtartamra - felsorolta az egyes törlesztőrészletek tőkeösszegét, kamatrészét svájci frankban és forintban is.
- [18] Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperesek azon hivatkozását sem, hogy felperesi jogelőd a szerződéssel kapcsolatos árfolyamkockázatról ne tájékoztatta volna megfelelően az alpereseket. A bíróság megállapította, hogy az egyedi szerződésben a felek nem a "havi fix" deviza alapú hitelkonstrukcióban állapodtak meg. Kiemelte, hogy a szerződés 7. pontjában a felek rögzítették, hogy a törlesztőrészek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyamkülönbözetek ügyleti kamatlába és az induló THM a hitelező ÁSZF-ben meghatározott módon változhat, amit az adós az okirat aláírásával, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásként tudomásul vett. Az ÁSZF 4.1.1. pontja rögzíti, hogy a hitel összege euróban, svájci frankban, forintban kerül meghatározásra, azonban a folyósítás és hitel visszafizetése minden esetben magyar forintban történik. Utalt rá, hogy az ÁSZF. 4.1.3. pontja értelmében az adós a részére folyósított hitel kamattal növelt összegét a hitelszerződésben rögzített számú, összegű és esedékességű törlesztőrészlet, valamint a "havi fix" deviza alapú hitelkonstrukció esetén az árfolyamkülönbözet részlet megfizetésével köteles visszafizetni. Az ÁSZF tartalmazza a deviza alapú hitel és "havi fix" deviza alapú hitelkonstrukció

esetén a törlesztőrészek meghatározására vonatkozó képletet a 4.1.4. pontban és rögzíti mind a negatív, mind a pozitív árfolyamkülönbség esetére az elszámolás szabályait. Arra is rámutatott, hogy az ÁSZF. 4.8. pontja tartalmazza a szélsőséges árfolyamváltozás esetére irányadó szabályokat "havi fix" deviza alapú hitelkonstrukció esetén. Definiálta a szélsőséges árfolyam változást, ami akkor következik be, amikor az MNB által közzétett hivatalos HUF/devizanem számlakonverziós deviza vételi árfolyam a hitelszerződésben meghatározott devizaárfolyam 125%-át meghaladó, vagy a hitelszerződésben meghatározott bázis deviza árfolyam 75%-ánál kisebb értéket vesz fel. E pont rögzíti, hogy az árfolyamváltozás bekövetkezésének időpontjától kezdődő időponttól a hitelszerződésre a nem "havi fix" alapú devizahitel konstrukciót szabályozó hitelszerződés szabályai irányadók. Ilyen esetekben a szélsőséges árfolyamváltozási időpontig képződött, halmozott árfolyam különbség vonatkozásában a pozitív és a negatív árfolyamkülönbséggel a szélsőséges árfolyamváltozási időpontot követő 30 napon belül az adóssal el kell számolni. Az elszámolás részletei a 4.8.2., 4.8.3. és 4.8.4. pontokban találhatóak. Miután az árfolyamkockázatot, így az árfolyamváltozásból eredően esetlegesen alperesre eső terheket, illetve az alperes javára történő jóváírásokat a felperesi jogelőd ismertette a szerződés elválaszthatatlan részét képező ÁSZF-ben, illetőleg az árfolyamkockázat terhét az adós a hitelszerződés aláírásával is tudomásul vette, tartalmát magára nézve kötelezőnek elfogadta, ezzel a bank a rPtk. 205.§ (3) bekezdéséből, illetőleg a rPtk. 277.§ (4) és (5) bekezdésből fakadó együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének ezen kockázatra való figyelemfelhívással eleget tett. Hangsúlyozta, hogy önmagában az nem teheti tisztességtelenné a kockázati elemet, hogy az adós tudatában van-e annak a szerződés megkötésekor vagy sem, hanem esetleg az, hogy a szerződés a kockázatviselést nem osztja meg a szerződő felek között, márpedig jelen esetben ez nem merült fel.

- [19] Hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a r.Hpt. 203. §-a speciális többlettájékoztatási kötelezettséget ír elő a pénzügyi intézmények számára, a 2005. január 1-je után lakossági ügyféllel megkötött deviza hitelnyújtására irányuló, illetve ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződéseknél pedig a rHpt. 203.§-a már előírta, hogy a pénzügyi intézményeknek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, aminek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja. Hangsúlyozta, hogy az ügyfél által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre, a tájékoztatásnak ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletre, azonban a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, az előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A bíróság ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy az alperesek azt nem vitatták, hogy a kölcsönszerződés részükről aláírásra került, az „*alperes szerződéses feltételek tisztességtelenségének vizsgálata körében előterjesztett kifogását a bíróság nem tudta értelmezni*”. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy az alperesek szerződéses feltételek tisztességtelenségének megállapítására irányuló kérelme nem felelt meg a Pp. 170.§. szerinti határozott kereseti kérelem feltételeinek, más felek között folyamatban lévő vagy esetlegesen lezárt perben hozott döntés alapjául szolgáló más szerződésre utalással jelen perbeli szerződés egyes rendelkezéseinek a vizsgálata nem lehetséges, nem is értelmezhető. Az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy az „*alperesek hivatkozása a más felek között más bíróság előtt más ténybeli alapból származó jogviszonyban, más szerződést érintő szerződési feltételek tisztességtelensége körében fentiekén túl is hiányos volt, hiszen meg sem jelölte alperes, hogy ezen hivatkozott szerződési feltételek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit hogyan és milyen mértékben állapítják meg a hátrányára és hogy ebből konkrétan milyen hátrány*

érte. A fentiek alapján a bíróság az alperesek tisztességtelen szerződési feltételekre történő hivatkozását nem találta megalapozottnak”. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság mind jogalapjában, mind összecszerúségében megalapozottnak értékelte a felperesi kereseti kérelmét és annak megfelelően marasztalta az alpereseket.

- [20] Az alperesek eljárásjogi kifogásával kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Pp. 237. § (3) bekezdés a) pontja esetén a bíróság közrehatásának csak abban az esetben van helye, ha a bíróság álláspontja a felek által hivatkozottaktól eltérő. Az anyagi pervezetés körében a bírói jogértelmezés feltárása elsősorban akkor szükséges, ha az eltérő jogértelmezés eltérő jellegű, vagy további tényállást, bizonyítást igényel, mint amit a fél előterjeszt. A bírói jogértelmezés feltárásának három feltétele van. Egyrészt csak a fél által hivatkozott jogszabályi rendelkezés vonatkozásában merülhet fel, másrészt feltétel, hogy e jogszabályi rendelkezésnek a fél általi értelmezése a fél nyilatkozatából kiderüljön. Végül feltétel, hogy a bíróság jogértelmezése a felekétől eltérő legyen. Nincs szükség azonban a bírói jogértelmezés feltárására, ha a felek között éppen a jogkérdésben, a jog értelmezésében van vita és a bíróság valamelyik fél álláspontját osztja. Ilyen esetben ugyanis a feleknek kölcsönösen megvan a lehetőségük a jogértelmezés kérdéséről állást foglalni, a lehetséges jogértelmezésnek megfelelő jognyilatkozatokat megtenni (A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. magyarázat, Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2017., 349. oldal.) A bíróság megjegyezte, hogy a peres felek eltérő álláspontja folytán nem kellett az anyagi pervezetés körében a saját álláspontját a perben a felek tudomására hoznia (Pp. 237. § (3) bekezdés a) pont), ennek az ítéletben kellett megjelennie. (Szegedi Ítéltábla Gf. 30.018/2019/19.). A Pp 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perveztes alpereseket a felperes perköltségének a megfizetésére, mely a 32/2003 (VIII.22) IM. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ügyvédi munkadíjat, illetve a közjegyzői eljárás során felmerült díjat, valamint a peres eljárás illetékét foglalta magában.
- [21] Az ítélettel szemben törvényes határidőn belül az alperesek külön-külön terjesztettek elő fellebbezést.
- [22] Az I. r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperesi kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Fellebbezéséhez költségjegyzéket nem csatolt és fellebbezésében (hasonlóan korábbi beadványaihoz) nem jelölte meg, hogy mi alapján és milyen összegben kívánja a másodfokú perköltséget felszámítani. Fellebbezés előterjesztésével egyidejűleg tárgyalás tartását nem kérte. Indokolása szerint az elsőfokú eljárás során a tisztességes eljáráshoz fűződő jogok nem voltak biztosítottak a fogyasztók számára. A bíróság elemi, köztudott semmisségi okokat sem volt képes felismerni, contra legem jogalkalmazás önkényessége történt, megtagadta a közösségi jog alkalmazását. Nem csupán a releváns anyagi jogot nem alkalmazta, hanem a fogyasztóvédelmi irányelv követelményeinek eljárásjogi alkalmazása sem volt biztosított. Hivatkozása szerint a perben alapvetően jogkérdésben volt szükséges dönten. A felperes által sem vitatott módon vált ÁSZF-ként a szerződés részévé a különmű árfolyamok alkalmazásának, és az egyoldalú szerződésmódosítás jogának kikötése. A 2/2014. PJE határozat, illetve az annak alapján született DH1 tv. 3. § (1) bekezdése és 4. § (1) bekezdése deklarálta ezek semmisségét, ebből kifolyólag a pernek nem tárgya ezen érintett ÁSZF-ek tisztességtelensége, semmissége. A perben az a kérdés, hogy orvosolhatja-e a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése a semmisséget, vagy sem. Álláspontja szerint a fogyasztót megillető közösségi jogból fakadóan a felperesek azon ténybeli és jogi helyzet helyreállítását igénylik, mely semmis feltételek elhagyásával áll elő. Hangsúlyozta, hogy ezen

jogokat a bíróság, vagy tagállami jogalkotó nem vonhatja el a közösségi jog elsőbbsége miatt, mellyel kapcsolatban indult C-932/19. szám alatti EUB eljárás. Fellebbezésében hosszan ismertette a C-932/19. számon indult előzetes döntéshozatali eljárást megalapozó jogi érvelését és számos hazai és nem hazai vonatkozású EUB döntésnek a saját álláspontját alátámasztó bekezdéseit hivatkozta és magyarázta. A devizakonstrukcióból fakadó árfolyamkockázat (értékállandósági kikötés) viselésének terhe kapcsán a jogalkotótól és az Irányelv szerint elvárt tájékoztatási kötelezettség kapcsán annak tartalma és hatályosult közlésének időpontja bír jelentőséggel. A r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése szerint a fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalat tisztességtelen kikötés semmis. A devizakonstrukció egyes elemei külön – külön értelmezhetők, azonban egymással vegyítve már olyan rendszert alkotnak, mely alkalmas arra, hogy a fogyasztóra egyfelől nem létező árfolyamkockázatot hárítsanak át a forint gyengülésére spekulálva, másfelől egy esetleges, nem várt erősödés lehetőségét szem előtt tartva az egyoldalú szerződésmódosítás jogát kötik ki. A forint gyengülésével a hitelező nominálisan magasabb összeg után szedi be a kamatot, így a relatív alacsonynak mutatott kamatot úgy szedi be a hitelező egy magasabb összeg után, hogy azt a szolgáltatással nem támasztotta alá. Ez a rendszer a fogyasztó számára egyfelől nem volt átlátható, megismerhető, másfelől az összes elem egymásra hatását, kumulálódását sem tudta felmérni, így ez egyfelől a tájékoztatási kötelezettség sérelmeként, másfelől a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti nyilvánvalóan jóerkölcsebe ütközés szerint értékelhető. Hangsúlyozta, hogy a fogyasztó érdeke azt kívánja, hogy a fentiek alapján ne viselje az árfolyamkockázatot. Kérte a per tárgyalásának felfüggesztését az EUB C-932/19. számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

- [23] A II. r. alperes fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) alapján teljes egészében változtassa meg és a felperes keresetét utasítsa el, másodlagosan pedig azt kérte, hogy a Pp. 381. §-a alapján helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét és utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára. A fellebbezésének indokolásában teljes terjedelemben megismételte az ellenkérelmét, fenntartotta azon állítását, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem jött létre a felek közötti konszenzus hiánya miatt, továbbá jogszabályba ütközése miatt érvénytelen, valamint a szerződés 7. és 10. pontja az árfolyamkockázat körében tisztességtelen, ebből adódóan a szerződés teljes egészében érvénytelen. Másodfokú perköltség iránti igényt a II. r. alperes a fellebbezésében nem terjesztett elő. Fenntartotta azt is, hogy az összegszerűséget a felperes nem bizonyította, nem vezette le a követelését teljeskörűen és részletesen, ezáltal a követelés összegszerűsége nem került alátámasztásra. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság által kiosztott bizonyítási tehernek a felperes nem tett eleget, ebből adódóan a kereset megalapozatlan, az elsőfokú ítélet pedig súlyosan jogszabálysértő, mivel olyan tényállásra és bizonyításra alapozta az elsőfokú bíróság az ítéletét, ami nem lett felderítve, nem lettek tisztázva lényeges perbeli körülmények. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, hogy a szerződés a peres felek között létrejött, azt sem, hogy jogelődje az alperesekkel megtárgyalta volna, nem bizonyította, hogy a szerződés nem ütközik jogszabályba (r.Hpt. 213. §, 203. § (6) és (7) bekezdése) és nem bizonyította, hogy a jogelődje, valamint a képviselőjében eljáró autókereskedő egyáltalán az árfolyamkockázatról adott tájékoztatást az alpereseknek és annak mi volt pontos tartalma. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a II. r. alperes által hivatkozott, a szerződés létre nem jöttének kérdését, nem vizsgálta a szerződés tárgya vonatkozásában előadottakat, a képviselői jog jogellenes delegálását, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mert abból

konkrétan hiányzik az, hogy milyen okból találta a felperes keresetét megalapozottnak. Kifogásolta azt is, hogy nem állapítható meg, hogy melyik kifogást melyik alperes vonatkozásában nem találta alaposnak, az egyes kifogásokat összemosta és nem állapítható meg, hogy valamennyi kifogást vizsgálta volna. Hivatkozása szerint a tájékoztatás – összhangban az Európai Unió Bírósága vonatkozó iránymutatásaival – akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincsen felső határa, vagyis a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet, valamint, ha abból az is kitűnik, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet. A tájékoztatásból egyértelműen ki kell tűnnie nemcsak annak, hogy az árfolyamváltozással számolni kell, hanem annak is, hogy az nem elhanyagolható mértékű kockázatot jelent, és nemcsak elhanyagolható mértékben növelheti a törlesztőrészleteket. (A Kúria Konzultációs Testülete 2019. április 10-i ülésén hozott állásfoglalás). Hivatkozása szerint a perbeli szerződés szerinti tájékoztatás az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül sem adott világos és érthető tájékoztatást, ezért a r.Ptk. 209. § (4) bekezdés alapján az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége érdemben vizsgálható. A fogyasztó számára jelentős érdeksérelmet okozott, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában nem mérhette fel az árfolyamváltozás bekövetkezésének lehetőségét, annak fizetési kötelezettsége és anyagi helyzetére gyakorolt hatását, ennek következményeként pedig olyan egyensúlytalanság alakult ki a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben, ami a r.Ptk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelenségnek minősül. Miután a főszerződést meghatározó rendelkezésről van szó, a szerződés egészében megdől, az érvénytelen, arra a felperes jogot nem alapíthat. A II. r. alperes is hivatkozott több EUB döntésre (C–609/19., C–51/17., C–932/19. és C–26/13.).

- [24] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperesek másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. A felperes vitatta az I. rendű alperes jogállítását, mely szerint az elsőfokú eljárás során a tisztességes eljáráshoz fűződő jogok nem voltak biztosítottak a fogyasztó számára, illetve hogy a bíróság köztudott semmisségi okokat sem volt képes felismerni, vagy hogy megtagadta volna a közösségi jog alkalmazását. A felperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a per elbírálásához szükséges mértékben feltárta, a felek a perfelvétel során – ellenkérelem és válaszirat előterjesztésével – a jogvita kereteit meghatározták, az elsőfokú bíróság a perfelvétel lezárása és érdemi tárgyalás kitűzése keretein belül bizonyítási eljárást a Pp. helyes alkalmazásával folytatta le, helyesen értékelt a felek nyilatkozatait, illetve a felek által rendelkezésre bocsátott adatokat és bizonyítékokat, ezeket összességében megfelelően értékelt és helyes következtetéseket vont le, amikor az alpereseket az ítélet szerint marasztalta. A felperes tárgyalás tartását nem kérte, az alperesek másodfokú perköltségben való marasztalását költségjegyzék alapján kérte megállapítani 26.041 Ft-ban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján.
- [25] Az I. r. alperes kérelmére a Tatabányai Törvényszék 2020. augusztus 25. napján jogerőre emelkedett 2.Pf.20.068/2020/14. számú végzésével a per tárgyalását az Európai Unió Bírósága előtt C-932/19. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette.
- [26] Az EUB 2021. szeptember 2. napján kelt ítéletében megállapította, hogy „*A fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen feltételeiről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre*

Tatabányai Törvényszék
2.Pf.20.170/2021/10.

vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő, anélkül hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányul, még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében és anélkül hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna”. A törvényszék 2021. szeptember 30. napján kelt 2.Pf.20.068/2020/15. számú végzésével a felfüggesztett peres eljárás folytatását rendelte el.

- [27] Az I. r. alperes jogi képviselője a 2.Pf.20.170/2021. számon folytatódó másodfokú eljárásban benyújtott perbeli nyilatkozatában részletesen ismertette a C-932/19. számú ügyben hozott döntést, és kizárólag az általánosságok szintjén fejtette ki véleményét a deviza alapú kölcsönökkel kapcsolatos jogvitákról, hangsúlyozva az európai unió jogának elsődlegességét. A jelen másodfokú eljárás tárgyát képező elsőfokú eljáráshoz és elsőfokú ítélethez a beadvány konkrétan csak annyiban kapcsolódott, hogy kiemelte, az elsőfokú bíróság nemcsak anyagi jogot, hanem eljárásjogot is sértett az anyagi pervezetés hiányával.
- [28] Az I. r. alperes a törvényszékre 2021. november 30. napján érkezett beadványában előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését indítványozta a következő kérdésekkel: „I. A r.Ptk. 231. § (2) bekezdésében foglalt diszpozitív norma alkalmazása megfelel-e a fogyasztói jogvédelem biztosításának akkor, ha a DHI tv. 3. § (2) bekezdésében foglalt kogens norma nem helyettesíthető be a tisztességtelen kikötés helyébe? Ugyanis a vételi – és eladási árfolyamok alkalmazásának tisztességtelensége révén nincsen olyan átváltási oszt/szorzó (kurzus), mellyel egy egyedileg megtárgyalt forint kölcsönösszegeből számítható a devizában kirótt pénztartozás. A Kúria törvénykezési gyakorlata szerint ugyanis DHI tv. 3. § (2) bekezdésében kogens jelleggel előírt MNB árfolyam alkalmazását a r.Ptk. 231. § (2) bekezdése egyáltalán nem tartalmazza. Sőt, a normaszöveg a már valamilyen módon kirótt deviza pénztartozás forint összegre átváltásáról rendelkezik. II. Jelentheti-e a hatékony birói jogvédelem megtagadása, a fogyasztói jogok érvényesíthetőségének kizártsága azt, hogy fogyasztó csak a magyar állam elleni kártérítési perben kérje úgy kárainak megtérítését, hogy közben a fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési feltételekből olyan kötelezettsége fakadjon, melyet állami kényszerrel hajtanak végre? III. A Tatabányai Törvényszék az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének harmadik mondatával, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdésével összefüggésben értelmezett EUMSZ 267. cikk értelmében vett független és pártatlan bíróságnak minősül-e?” Ennek elmaradása, megtagadása esetére kérte az anyagi jogi előkérdésekre való tekintettel az eljárás felfüggesztését, beadványához csatolta Győri Ítéltábla P.IV.20.073/2021/10/1. számú végzését (C-705/21.) és C-472/20. sz. előzetes döntéshozatali iránti kérelem anonimizált változatát.
- [29] Az alperesek fellebbezése megalapozott.

- [30] Az I. r. alperes fellebbezése előterjesztésekor tárgyalás tartását nem kérte, a később előterjesztett kérelmét a törvényszék a Pp. 376. § (2) bekezdése alapján nem vehette figyelembe. Fellebbezésében a II. r. alperes sem kérte tárgyalás tartását és a felperes sem terjesztett elő ilyen kérelmet, ezért a fellebbezéseket a törvényszék a Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [31] Az I. r. alperes a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmére tekintettel a törvényszék először azt vizsgálta, hogy az EUB előtt C-705/21. és C-472/20. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásokban feltett kérdések, illetve az I. r. alperes 2021. november 30-i beadványában megfogalmazott kérdések a fellebbezés érdemi elbírálására kihatnak, kihathatnak-e.
- [32] A C-472/20. döntéshozatali eljárás tárgya arra irányul, hogy tisztázza azt az EUB, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása, mint jogkövetkezmény alkalmazható-e azon körülmények között, amikor az érvénytelenség a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozik, a C-705/21. számú eljárásban megfogalmazott kérdések is azzal kapcsolatosak, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiánya vagy nem megfelelése miatt érvénytelen devizahitel-szerződések érvényessé nyilvánításának a Kúria által meghatározott módszerei összeegyeztethetők-e az uniós joggal, továbbá a jelen eljárásban indítványozni kívánt kérdések is ezt a kérdéskört érintik. Jelen eljárásban a felperesnek eshetőleges keresete az esetleges érvényessé nyilvánításra, vagy elszámolásra nem volt, ezért a törvényszék megállapította, hogy az alperesek fellebbezése az EUB-hoz intézett kérdések megválaszolása nélkül is felülvizsgálható, a C-472/20. számú és C-705/21. számú előzetes döntéshozatali eljárások eredménye nem hat ki jelen per eldöntésére, ezért a felfüggesztés iránti kérelmet, a Pp. 364. §-a szerint irányadó Pp. 123. § (2) bekezdése alapján elutasította és ugyanezen indokok miatt került elutasításra a Pp. 130. § (3) bekezdése alapján a 2.Pf.20.170/2021/9. számú végzéssel az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelem.
- [33] Miután a felfüggesztés nem volt indokolt, a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben vizsgálta.
- [34] A II. r. alperes másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán a törvényszék először az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelemről döntött, figyelemmel arra, hogy annak megalapozottsága esetén a további jogorvoslati indítványok elbírálása okafogyottá válik. A II. r. alperes a Pp. 381. §-ára hivatkozással kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, de konkrétan nem jelölte meg, hogy miben áll az elsőfokú bíróság azon az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértése, ami a hatályon kívül helyezést indokolná. A fellebbezésben több helyen fellelhető a II. r. alperes kifogása, miszerint nem tisztázta az elsőfokú bíróság a tényállás körében, hogy kaptak-e tájékoztatást az alperesek, illetve nem bizonyította a felperes, hogy jogelődje az alperesekkel megtárgyalta volna az árfolyamkockázatot. A törvényszék nyomatékkel mutat rá, hogy amennyiben a felperes nem állítja azt, hogy az általa a szerződésben és ÁSZF-ben közölt árfolyamkockázati tájékoztatáson túl bármilyen egyéb szóbeli, vagy írásbeli tájékoztatást adott volna és ilyen kiegészítő, vagy az írásbelitől eltérő tartalmú tájékoztatásra az alperesek sem hivatkoznak, akkor a bíróságnak a tényállás felderítése körében további kötelezettsége nincsen. Azt úgy kell tekinteni, hogy a felperesi jogelőd a felperes által hivatkozott dokumentumokban adta meg az árfolyamkockázati tájékoztatást és a bíróságnak azt vizsgálva az EUB döntések alapján kialakult és PJE-kben megjelenő követelményrendszerrel, az ennek nyomán kialakult bírói gyakorlattal összevetve kell arról állást foglalni, hogy az megfelel-e a világosság és érthetőség

követelményeinek. Jelen esetben az I. r. alperes személyes meghallgatása során azt nyilatkozta, hogy az autókereskedő képviselője azért ajánlotta a perbeli kölcsönt, mert a törlesztőrészlet fölfelé-lefelé maximum 3.000,- Ft-ot tud mozogni.

- [35] A törvényszék szükségesnek tartja e körben kiemelni, hogy az elsőfokú bíróság az I. r. alperes nyilatkozata alapján valóban elmulasztotta tájékoztatni anyagi pervezetés körében a fogyasztónak minősülő alpereseket, hogy amennyiben más tartalmú tájékoztatást állítanak, akkor a bizonyítási teher változik, azonban ezen hiányosság miatt azért nem indokolt a hatályon kívül helyezés, vagy a másodfokú eljárásban az anyagi pervezetés, mert csak az igazoltan a fogyasztó által megismert *írásbeli tájékoztatás megfelelősége* esetén terheli a fogyasztót a bizonyítás. A törvényszék olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amely az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését eredményezte volna.
- [36] Mindezek alapján a törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, azt alapvetően helyesen állapította meg, azonban az abból levont jogkövetkeztetéseket az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségére vonatkozóan a törvényszék nem osztotta az alábbiak szerint.
- [37] A törvényszék legelőször megjegyzi, hogy teljes mértékben irreleváns a II. r. alperes azon kifogása, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete jogi indokolásában nem részletezte és nem különböztette meg, hogy melyik volt az I. r. alperes és melyik a II. r. alperes hivatkozása. A bíróságnak az ítélete indokolásában a Pp. 346. § (5) bekezdése értelmében az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogi indokolás tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata), vagy az arra irányuló indítványt elutasította. A bíróságnak a fentiek alapján nincs olyan kötelezettsége, hogy a II. r. alperes által hiányolt bontásban indokolja ítéletét.
- [38] A törvényszék egyetértett az elsőfokú bíróságnak a szerződés létrejöttével kapcsolatban kifejtett álláspontjával, mely indokolást a Kúria a BH2018.230. számú eseti döntésének I. pontjában kifejtettekkel egészít ki, miszerint *„Amennyiben a kölcsönszerződés aláírását követően a hitelező főkötelezettségének, a kölcsönösszeg folyósításának eleget tett, az adós pedig törlesztési kötelezettsége teljesítését megkezdte, tipikus esetben nem lehet megalapozottan arra hivatkozni, hogy a szerződés létre sem jött”*. Annyiban helytálló ugyan a II. r. alperes hivatkozása, hogy a r.Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja miatti semmisségre ugyan tényleg nem hivatkozott, azonban, a törvényszék megállapította, hogy a II. r. alperesnek a r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontra alapított általánosságban előadott semmisségi kifogásait a jogszabályoknak és az irányadó bírói gyakorlatnak megfelelően utasította el az elsőfokú bíróság. Észlelte a törvényszék, hogy az elsőfokú bíróság a r.Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és c) pont miatti kifogás alyptalanságát részleteiben nem indokolta, azonban a II. r. alperes fellebbezése erre a hiányosságra nem hivatkozott, ezért azzal a Pp. 370. § (1) bekezdésének foglalt korlátozás miatt a törvényszék sem foglalkozott. A törvényszék nem találta alaposnak az alperesek azon hivatkozását, hogy az anyagi pervezetés

hiánya miatt nem volt biztosított a tisztességes eljáráshoz fűződő joga, mert az elsőfokú bíróságnak az anyagi pervezetés szükségességéről kifejtett véleménye megfelel a Pp. 237. §-a kommentárjának, ahol pedig a törvényszék megállapította, hogy elmaradt az anyagi pervezetés, az a törvényszék eltérő jogi álláspontja miatt az alpereseknek érdeksérelmet nem okozott.

- [39] Alaposnak találta ugyanakkor a törvényszék az alpereseknek az árfolyamkockázati tájékoztatás megfélelőssége körében előadott hivatkozásokat, kifogásokat az alábbiak szerint.
- [40] A Kúria 6/2013. PJE határozatában megállapította, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés esetén a felek között információs egyensúly hiány áll fenn. Ezt ellensúlyozandó a r.Hpt. 203. §-a speciális többlet tájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmények számára. A 6/2013. PJE rendelkező részének 3. pontja szerint e jogszabályi rendelkezés által előírt, az ügyfél által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletekre. A tájékoztatásnak tehát ki kell terjednie az árfolyam változásának lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre, de nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez (nem, vagy a jogszabályoknak nem megfelelő teljesítéséhez) sem a r.Ptk., sem a rHpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző. A 2/2014. PJE határozat 1. pontja és a III.1. pontjában foglaltakra, valamint az EUB C-26/13. számú ítélete 39. és 41. pontjában írtakra is tekintettel a r.Ptk. 209. § (4) bekezdése akként értelmezendő, hogy az ilyen rendelkezés tisztességtelensége vizsgálható és ha megállapítható, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára, annak tartalma szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra – az nem volt világos, nem volt érhető, akkor annak tisztességtelensége megállapítható.
- [41] A perben nem vitatottan fogyasztói kölcsönszerződés kapcsán a felperes volt köteles bizonyítani, hogy az alperesi fogyasztókat a jogelődje az árfolyamváltozásról konkrétan és egyedileg tájékoztatta, oly módon, hogy abból a fogyasztó gazdasági döntése reális következményeit levonhatta. Nem volt vitatott, hogy az alperesek nem írtak alá külön kockázatfeltáró nyilatkozatot (nem is volt kötelező készíteni), a felperes pedig szerződés 7. és 10. pontja, illetőleg az ÁSZF 4.1.2. és 4.1.3. és 4.1.4. pontja alapján állította a megfelelő az árfolyamkockázati tájékoztatás megtörténtét. Amint arra a törvényszék már utalt, az I. r. alperes hivatkozott ugyan szóban kapott eltérő tájékoztatásra is, de ezzel kapcsolatban a bizonyítás csak akkor terheli az alperest, amennyiben az írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelő volt. Ennek megfelelően a törvényszék először a szerződés 7. és 10. pontja, valamint a hivatkozott ÁSZF rendelkezések értelmezésével vizsgálta, hogy az adott árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelt-e a fenti követelményeknek.
- [42] A törvényszék megállapította, hogy a szerződés 7. és 10. pontja alapján a tájékoztatás konkrét tartalma nem meghatározható. A szerződés e pontja úgy utal az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás átvételére, hogy annak tartalmát nem említi, a dokumentumot egyéb módon nem azonosítja be, nem derült ki, hogy az mire terjedt ki, milyen terjedelmű volt. A törvényszék álláspontja szerint ezen ún. tájékoztatásból az átváltási mechanizmus, az árfolyamváltozás

mibenléte, a fizetési kötelezettségre gyakorolt hatása az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjével megítélve nem volt átlátható, nem volt érthető. Az ÁSZF 4.1.2. pontja nem tartalmaz tájékoztatást; a 4.1.3. és 4.1.4. pont a törlesztőrészletek összegének számítási képletét tartalmazza, a 4.8. fejezet pedig nem a perbeli konstrukcióra, hanem a „havi fix” konstrukcióra tartalmaz szabályozást, így a törvényszék ezzel kapcsolatban is megállapította, hogy mindez árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásnak nem tekinthető. A törvényszék utal arra, hogy a 2019. április 10-i ülésről közzétett sajtóközleményben a Kúria devizahiteles pereket vizsgáló Konzultációs Testülete is úgy foglalt állást, hogy *„a tájékoztatás akkor megfelelő, ha abból kitűnik, hogy a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozásnak nincs felső határa, vagyis a törlesztőrészlet akár jelentősen is megemelkedhet”*.

- [43] A törvényszék szükségesnek tartja kiemelni, hogy sem az ÁSZF 4.1.3. pontja, mely szerint *„Az adós a részére folyósított hitel kamattal növelt összegét a hitelszerződésben rögzített számú, összegű és esedékességű törlesztőrészlet, valamint havi fix deviza alapú hitelkonstrukció esetén az árfolyamkülönbözet, részlet megfizetésével köteles visszafizetni”*, sem az ÁSZF 4.1.4. pontja, mely csak képletet tartalmaz, árfolyamkockázati tájékoztatásnak semmiképpen nem nevezhető. A megszővegezésből és a képletekből az árfolyamkockázat mibenlétére, konkrét tartalmára az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a törvényszék álláspontja szerint még csak következtetni sem tud. A felperes által hivatkozott árfolyamkockázati tájékoztató sem az árfolyamkockázat lényegét, sem gazdasági következményeit, illetve annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatását nem ismertetik, nem magyarázzák, így a törvényszék megállapította, hogy a felperes nem tett eleget a megfelelő tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségének. Ennek okán az I. r. alperes által állított eltérő, még az írásbelinél is szűkebb tájékoztatásra való alperesi hivatkozást a törvényszéknek már nem kellett vizsgálnia.
- [44] A törvényszék rámutat, hogy a felperesi jogelőd tájékoztatása nem felel meg sem az EUB C-186/16. számú ítélet 2. pontjában, sem az EUB C-227/18. szám alatti ítélete 1. pontjában foglaltak szerinti világos és érthető megfogalmazás követelményének. Szintén nem felel meg az EUB C-51/17. számú ítélete 74., 75., 77. és 78. pontjában foglaltaknak, miután teljes mértékben alkalmatlan arra, hogy abból a fogyasztó felismerje a forint svájci frankhoz képest leértékelődésének lehetőségét, és értékelni tudja a törlesztőrészletekre, anyagi helyzetére gyakorolt hatását.
- [45] A törvényszék megállapította, hogy az árfolyamkockázatról történő megfelelő tájékoztatás hiányában az alperesek nem mérhették fel az árfolyamváltozás hatásait, annak mértékét, illetőleg gazdasági következményeit, így tényleges döntési helyzetben nem voltak. Megállapította ezért a törvényszék, hogy a szerződésnek az árfolyamkockázatot teljes mértékben az alperesekre telepítő rendelkezései a r.Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelenek, a r.Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis kikötésnek minősülnek és miután ezek a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezések, az egész szerződés érvénytelenségét eredményezik a r.Ptk. 239. § (2) bekezdése alapján.
- [46] A fentiekre figyelemmel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.
- [47] Az alperesek fellebbezése eredményre vezetett, ami a pernyertesség-

Tatabányai Törvényszék
2.Pf.20.170/2021/10.

pervesztesség arányát is megfordította, azonban a törvényszék a fellebbezési illeték megfizetésére való kötelezésen túl mellőzte a perköltség megfizetésére való kötelezést az alábbiak szerint. Az I. r. alperes ellenkérelmében nem kérte a felperes perköltségben való marasztalását és költségjegyzéket sem csatolt, fellebbezésében kérte ugyan a felperes perköltségben való marasztalását, azonban nem jelölte meg sem a fellebbezésében (sem a többi beadványában), sem költségjegyzékben, hogy mi alapján milyen összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére kéri kötelezni a felperest. A fellebbezésével egyidejűleg megfizetett 98.589,- Ft fellebbezési illetéket, így a törvényszék ezen felül egyéb perköltséget nem állapíthatott meg. A II. r. alperes korábbi jogi képviselője ellenkérelmében és fellebbezésében kérte ugyan a felperes perköltségben való marasztalását csatolt megbízási szerződés szerinti Ft + Áfa/óra összegben, azonban sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárás során nem nyilatkozott a felszámítani kívánt munkaóráról (azt költségjegyzékben sem szerepeltette), így adatok hiányában a II. r. alperes vonatkozásában is csak a lerótt 98.590,- Ft összegű másodfokú illetéket lehetett perköltségként megállapítani. Erre tekintettel állapította meg a törvényszék, hogy a további felmerült költségeit a felek viselni kötelesek.

Tatabánya, 2022. március 29.

Zemplényiné dr. Tamás Mária sk.
a tanács elnöke

dr. Sarkadi Mónika sk.
előadó bíró

dr. Pomogyiné dr. Gál Gabriella sk.
bíró

A kiadmány hitelül: